

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

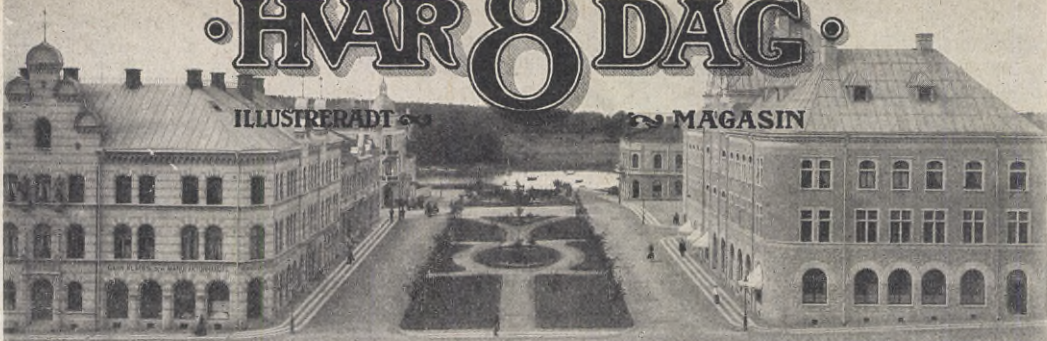
This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN



VY FRÅN MARIESTAD. — FOTO. JANSON, MARIESTAD.

11^{TE} ÅRG.

DEN 19 DECEMBER 1909.

N^o 12.

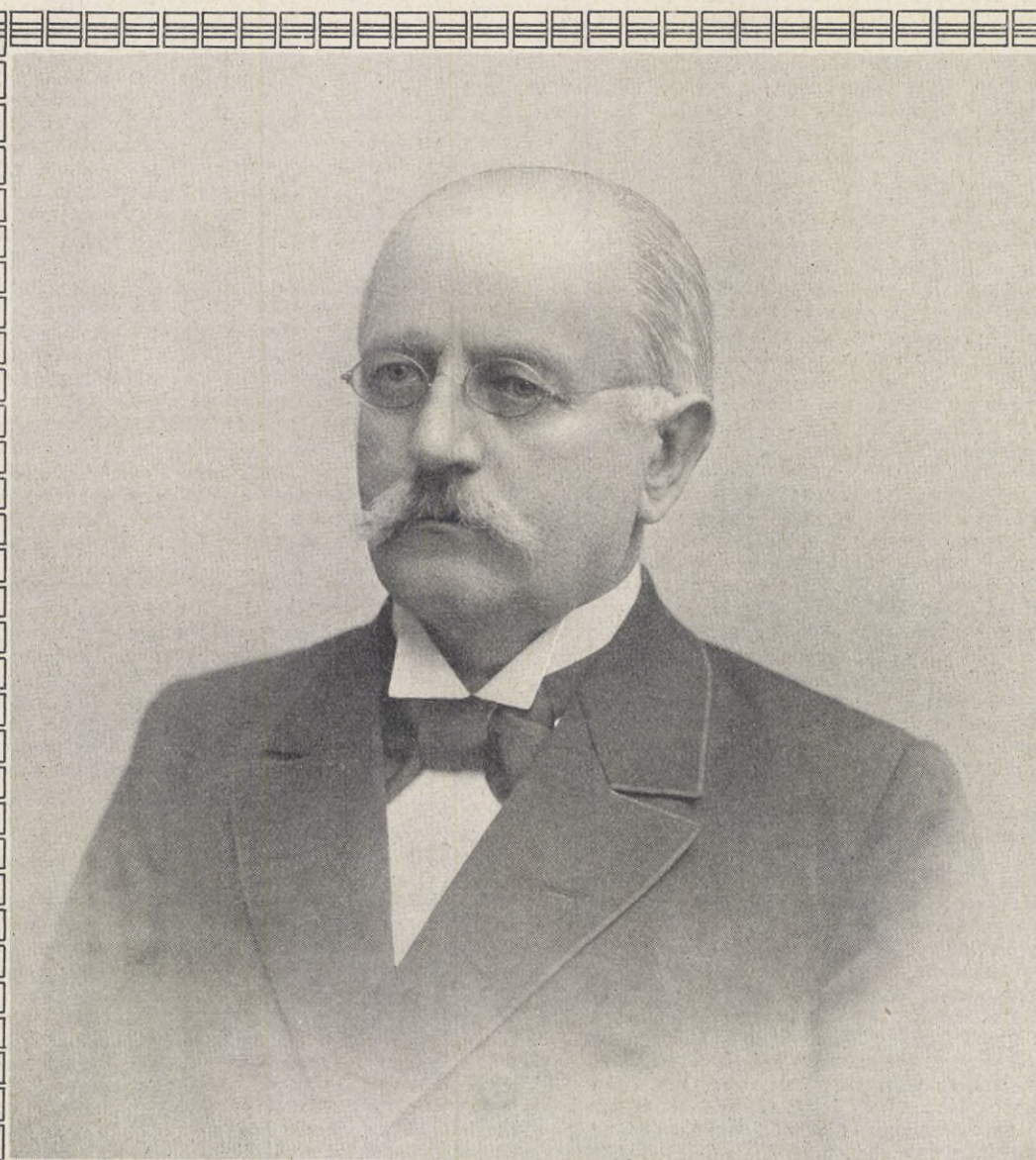


Foto. Rosen, Stockholm.

Kliché: Kem. A. z. Bengt Sjöfverparre Sthm—Gby.

Gust Sreville

Den 28 november fyllde, som förut i korthet omnämmts, en af vårt lands föregångsmän och främste inom pappersindustrien, disponenten Gustaf Grevilli i Mariestad 75 år.

Lars Gustaf Grevilli är född i Linköping den 28 november 1834, näst äldste son till fabriksiddkaren Carl Peter Grevilli därstädes och hans maka, född Medholm. Släktnamnet i denna form har antagits af denne, men annars utgör familjen en gren af den bekanta vidt utbredda östgötasläkten Grevillius, hvars äldste kände medlem, den 1708 aflidne komministern Petrus Jonæ Grevillius, bildat sitt släktnamn efter födelseorten Grepstad i nuvarande Västra Stenby socken i Aska härad. Efter att ha genomgått den högre lärdoms- och apologistkolan i Linköping, fick Gustaf Grevilli sin första praktiska utbildning på ett järnbruk i Värmland. Åren 1860—62 genomgick han dåvarande Chalmersska slöjdskolan i Göteborg och blef därefter förvaltare vid Hellekis stora egendom å Kinnekulle, i hvilken egenskap han redan gaf prof på den för honom utmärkande initiativkraften genom att anlägga ett mekaniskt stenhuggeri för tillgodogörande af de å fastigheten befintliga framstående kalkstensbrotten. På denna plats stannade han till 1880, då han efter en studieresa till utlandet mottog den ställning som disponent på Katrinefors' pappersbruk invid Mariestad, han ännu innehar.

Redan då Grevilli 1875 för första gången såg den plats, dit hans senare verksamhet skulle förläggas, frapperades han af fabriken vackra läge, omsluten som den är af Tidans vatten, där det invid staden letar sig ut i Väneren. Anläggningen hör till de äldsta industriella i vårt land, i det redan då Mariestad 1583 erhöi stadsprivilegier en skinnstamp där synes varit belägen. Pappersbruket räknar också anor så långt tillbaka som till 1760-talet, men förde länge ett tylande lif. Först på 1870-talet, då det kom i händerna på den från fändsticksindustriens uppkomst bekante J. E. Lundström, började dess uppryckning; denne grundade 1872 Katrinefors' aktiebolag, och det var till dettas chef, Grevilli kallades 1881. Härifrån daterar sig det uppsving, som gjort bruket till ett af de mest blomstrande inom sin bransch i hela vårt land. Träbyggnaderna ha ersatts med solida stenkomples, år efter år ha nya tillverkningsgrenar upptagits, moderna maskiner ha insatts och produkterna ha fått en marknad snart sagt öfver hela världen. Några siffror gifva en föreställning om brukets utveckling: den Katrinefors tillhörande arealen utgjorde 1881 omkring 42 1/2 tunnland, 1908 hade den stigit till 27,000 tunnland; 1881 var tillverkningskapaciteten 500 tons, 1908 icke mindre än 5,600 tons papper, hvartill kommo 5,000 tons sulfitmassa och 1,000 tons slipad trämassa; 1881 utgjorde tillverkningsvärdet 72,000, 1908 icke mindre än 1,417,000 kr. Samtidigt har arbetarestammen ökat från 38 till 413 och den från Tidans uttagna vattenkraften från 200 till 1,000 hästkrafter.

Grevillis industriella verksamhet har emellertid icke inskränkt sig till Katrinefors. Bakom den gamla dammbyggnaden vid pappersbruket låg en liten holme, gemenligen kallad Kaninholmen efter ett därstädes befintligt kaninhus. I dess ställe reser sig nu sedan 1898 aktiebolaget Tidans ståtliga industrikomples, hvarest framställes det i Europa enastående fabrikat, som på grund häraf fått benämningen "Unica". Uppslaget till denna tillverkning gaf den från Amerika bekanta vara, som gick under benämningen vulkaniserad fiber. Under flera år lät Grevilli utföra försök att af papper åstadkomma något i samma väg, detta med den framgång, att det läderartade fabrikatet

"Unica", som blef resultatet, vida öfverträffar sin förebild. Det användes för tillverkning af de mest skilda föremål: till kardkannor och garnlådor för bomullsspinnerier och väfverier, till stolsitsar, mätter, käppar o. s. v., till reseffekter, som vunnit stor spridning på grund af sin styrka, lätthet och prisbillighet, samt slutligen — och häri ligger kanske fabrikatets iörnämsta framtid — till kuggjul, rör och annat isoleringsmaterial för elektriska ändamål.

Ej heller har Grevilli släppt sitt intresse för tillgodogörande af vårt lands kalkstenstillgångar. Å Vätterns norra strand vid Harge i Hammars socken funnos mäktiga lager af kalksten, kvarts och fältspat. Dessa hade sedan lång tid tillbaka varit föremål för industriell verksamhet, men utan ekonomiskt tillfredsställande resultat, förr än Grevilli ingrep ordnande och ledande. Harge aktiebolag, hvars verkställande direktör han blef, tillverkar nu med stor framgång kalk, krita, kvarts och fältspatsmjöl, glaspulver samt med ett tidsenligt tegelverk tegel af alla slag.

Redan hade Grevilli öfverskridit den åldersgräns, som vanligen anses sätta streck för mänsklig nyföretagsamhet, då han slutligen tog initiativet till och med vanlig energi bragte till verklighet Kraftaktiebolaget Gullspång-Munkfors, hittills den största till fullbordan förda anläggning i vårt land för tillgodogörande af dess rika naturtillgångar af hvad man träffande kallat "hvita stenkol". Dess nät af kraftledningar har för det bördiga slättlandet kring de stora insjöarne öppnat hittills oanade möjligheter till en liflig industriell utveckling.

För närvarande är denna kraftstation i stånd att leverera icke mindre än 16,500 hästkrafter, som till stor del tagits i anspråk för städerna Kristinehamn, Mariestad, Lidköping och Örebro samt en mängd bruk inom det af denna krets af städer angifna området. Men när behof uppstår, finnes möjlighet att ytterligare utbygga den till att omfatta ända upp emot 25,000 hästkrafter.

Inalles äro vid de under Grevillis ledning stående verken sysselsatta omkring 1200 personer. Om hans förhållande som arbetsgifvare vittnar värtaligt, att intet af dessa verk på ringaste sätt haft känning af sommarens storstrejk.

I likhet med alla verkliga industriella stormän har Grevilli haft öppen blick för organisationens betydelse för vinnande af industritekniska framsteg icke mindre än merkantila fördelar. När Svenska pappersbruksföreningen år 1898 återuppstod i ny förbättrad gestalt, ställdes Grevilli af kollegers förtroende i spetsen för detsamma, ett förtroende som icke heller sveks. Med allmänt beklagande mottogs i fjor våras under rättelsen, att han då ansåg sig böra afböja återval till ordförandeplatsen. Till hugfästaste af hans verksamhet på denna plats, togs initiativ till upprättande af en fond, afsedd att användas för ett fosterländskt upplysningsarbete till främjande af skogsåterväxten och förhindrande af skogssköfling.

Af offentliga värf, som kommit Grevilli till del, skola här endast nämnas ett mångårigt ledamotskap i Skaraborgs läns landsting samt att han under en lång följd af år varit ordförande i Mariestads stadsfullmäktige: detta samhälles utveckling har till hufvudsaklig del varit knuten just till hans verksamhet.

Det är män med disponent Grevillis dådkraft och vidsynthet, af hvilka vårt land framför allt har behof. I den hyllning, som på 75-årsdagen bragtes honom af arbetare och tjänstemän och det samhälle, han närmast tillhör, förena sig därför ock de vidaste kretsar äfven af mera på afstånd stående.



H. 8 D. STOCKHOLMSFOTOGRAF

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre Sthlm.—Gbg.

FRÅN ARBETSFÖRMEDLINGSKONFERENSENS NU AFHÅLLNA SAMMANTRÄDE I STOCKHOLM:

Fr. v. t. h. *Öfversta raden*: Sundgren, Kristianstad; Bergström, Norrköping; Lundblad, Örebro; Wennberg, Gäfle; Sundberg, Luleå; Karlsson, Sundsvall; Johansson, Uppsala, förestånd.; Petterson, Örebro, förestånd.; det infällda portr. kapten Kruse, Göteborg. *Mellersta raden*: Wennersten, Borås; Tholin, Linköping; —; —; Bjurström, sekr.; frih. Beck-Friis; Malmberg, Västerås; Magnusson, Karlskrona; —; Grufman, Stockholm; Örtegren, Linköping; —; Ödman, Stockholm; kapten Wijk; —. *Sittande*: Dir. E. Wawrinsky, Stockholm; Skogh, Malmö; —; ingenjör Vester, Stockholm; häradshöfd. Ugglå; dr Elmquist, ordf.; dr Huss; landshöfding Widén; fru Wagner, 1:sta assistent vid Sthlms arbetsförm.; Johansson, Helsingborg; Lenander, Lund; Winther, Karlstad.

Den 5 december var för *Norrköpings kontoristförening* en bemärkelsedag. Då firades nämligen med en ståtlig fest invigningen af de nya, vackra lokalerna vid Hamngatan. — "N. K. F." är nu 7 år gammal; dess medlemsantal är omkring 350 aktiva

och passiva. Föreningen har under sin tillvaro utöfvat en välsignelsebringande verksamhet, hvilken väl ock kommit samhället tillgodo, och de bästa förhoppningar knyts till dess framtidsutveckling.



Foto. Winge, Norrköping.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöförsparre Sthlm.—Gbg.

INTERIÖR FRÅN NORRKÖPINGS KONTORISTFÖRENINGENS NYINVIGDA LOKALER.

DONATIONER TILL STOCKHOLMS HÖGSKOLA.

Under festligheter af olika slag har nu invigningen af *Stockholms nya högskolebyggnad* ägt rum. Framstående vetenskapsmän från utlandet ha kreerats till hedersdoktorer; trenne svenskar, däribland ingen mindre än Verner von Heidenstam, ha likaså honoris causa mottagit lagerkransen, medan ock högskolan vid denna sin första promotion fått lagerkröna tre af sina egna studerande, fil. licentierna E. Pira, E. Stridsberg och A. J. Malmquist.

H. 8. D. hänvisar beträffande fotografi af högskolebyggnaden och porträtt af samtliga hedersdoktorer till n:r 9.

I veckans n:r återge vi en bild från den värdefulla Bergska tafvelsamlingen från Heleneborg, hvaröfver högskolan förtogar genom donation, och hvaraf ett 50-tal taflor nu pryda aulans väggar, medan



EDUARD HECKSCHER.

SOPHIE HECKSCHER.

SOM DONERAT 1/2 MILLION TILL STOCKHOLMS HÖGSKOLA.

hufvuddelen däraf återfinnes i konsthist. institutet, som disponerar en stor överbelyst galleriartad sal i samma våning som aulan.

*

Först till den nu skedda invigningsfesten hade högskolestyrelsen lyckats övertala den frikostige donator, som genom en gåfva af 350,000 kronor möjliggjort byggnadsplanernas utförande — det var nämligen den summa som fattades, när tanken på en egen byggnad mognat — att låta sitt namn blifva offentligen bekant. Från samma håll har förut Högskolan gynnats med en donation på 150,000 kr.

Donatorn var f. d. bankdirektör *Eduard Heckscher* i Stockholm. Och i tillkomsten af de storartade gåfvorna har äfven hans maka, född *Rubenson*, en ej ringa andel.



FRÅN STOCKHOLMS HÖGSKOLAS TAFVELSAMLING: I Konsthistoriska Institutet.

Eduard Heckscher är född i Köpenhamn den 10 april 1831, härstammande ur en släkt, af hvilken flera medlemmar intagit framstående platser inom danskt affärslif. Sin egen bana började han redan som ung gosse såsom biträde i en sidenkramhandel i fädernestaden, men inom kort kom han på bankkontor i Hamburg och förvärfvade sig sålunda merkantil utbildning. Redan i slutet af 1850-talet öfverflyttade han till Stockholm och grundade här en egen affär som agent för en del danska produkter, hvilken affär snart utvidgades att omfatta inkasseringar och småningom äfven andra bankiruppdrag. I slutet af 1860-talet var Heckscher med om grundandet af Industrikreditaktiebolaget i Stockholm,



MEDALJ ÖFVER BANKDIREKTÖR EDUARD HECKSCHER, på sin tid präglad af Industrikredit A.-B:s delägare; graverad af J. A. Lindberg.

i hvars styrelse han 1870 blef ordförande och i hvilket hans egen bankiraffär 1884 uppgick. Denna penninginrättning leddes af honom städse med insiktsfullhet och försiktighet. Om den aktade ställning, Heckscher förstått förvärfa sig inom hufvudstadens bankvärld, vittna de mångahanda förtroendeuppdrag han fick emottaga; bl. a. var han under en längre tid ordförande bland fondbörskommittéerna.

När för ett par år sedan Kreditindustriaktiebolaget uppgick i Skandinaviska Kreditaktiebolaget, drog sig Heckscher tillbaka till privatlifvet och har ej låtit tala om sig förr än nu genom det vackra bruk, han och hans maka gjort af en del af sin stora förmögenhet — donationerna till Stockholms högskola.



Efter porträtt.

ALLAN ÖSTERLIND.



H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

ALLAN ÖSTERLINDS "LIFVETS VÅR", AF ARTISTEN SKÄNKT TILL KATARINA REÅLSKOLA I STOCKHOLM.

Katarina realskolas samlingssal i Stockholm prydes sedan några dagar af den framstående konstnären Allan Österlinds stora tafla "Lifvets vår". en triptyk, som hr Österlind skänkt till skolan såsom minne af sin egen skoltid i Katarina. "Lifvets vår" framställer ett ljust och fagert Bretagniskt vårlandskap.



Foto. Jagers, Sthlm. Killeh: Bengt Sjöström.
UR I: A AKTEN I "ANNA PEDERSDOTTER". Lina Sandell
och Ivar Nilsson.

Den norske författaren H. Wiers-Jensens drama "Anna Pedersdotter" hade den 11 dec. premiär på K. Dramatiska teatern i Stockholm. Skådespelet, som är förlagdt till häxförföljelseernas tid, har god tidsfärg — en våldsamt kolorit — öfver sig; psykologiskt synes det ej hålla måttet. Bifallet var rätt lifligt.

Föreläsningarna vid Paris' juridiska fakultet ha blifvit suspenderade på en tid, för att göra ett slut på de mot högskolläraren Lyon Caen riktade, från en obetydlig början till omfattande demonstrationer vordna



Efter fotograf. Killeh: Bengt Sjöström.
SVENSKT KONSTVERK TILL FINLAND.

oroligheterna. Ursprungligen rörde det sig blott om studenternas aversion mot prof. Lyon Caen på grund af hans stränghet som examinator, men genom politiska fridstörare har det hela så småningom fått en ganska allvarlig karaktär.

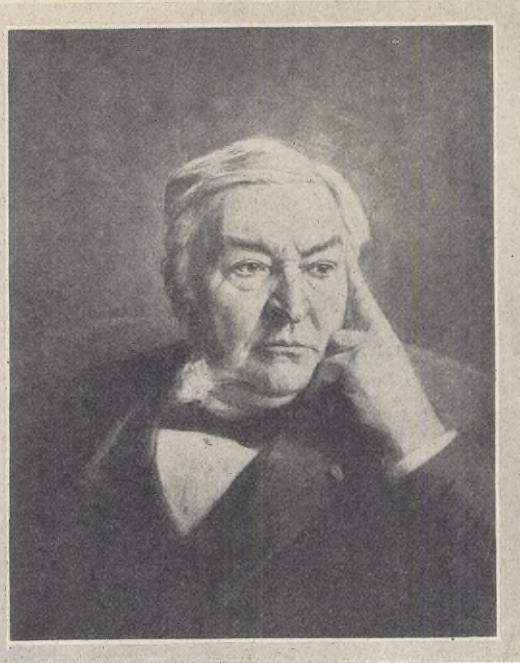
Ett vackert konstverk, en gåfva af hr Uno Standinger i Helsingfors till samma stads kyrka, har nyligen från Stockholm sändts till sin bestämelseort. Det är en större altartafla i brons af den svenske konstnären Harald Sörensen-Ringi. Gjutningen har verkställts å Meyers konstgjuteri i Stockholm.



FRÅN STUDENTOROLIGHETERNA I PARIS: Demonstrerande studenter draga genom Boulevarderna.



Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
BARON D'ESTOURNELLES DE CONSTANT.



Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
F. Belgiske ministerpresidenten AUG. BEERNAERT.

HERMANN KAULBACH †.



Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
HERMANN KAULBACH.
Se text å sid. 191.

Det Nobelska fredspriset har detta år tilldelats, med lika belopp, den franske senatorm baron d'Estournelles de Constant och i. belgiske ministerpresidenten Aug. Beernaert.

Den förre af dessa båda är väl bekant för den svenska allmänheten, bl. a. från sitt delta-

gande i det franska interparlamentariska besöket i Stockholm i somras. Längre har han varit en af skiljedomsidéns mest nitiska förkämpar, outröttligt har hans arbete varit i fredssakens tjänst. 1903 stiftade han i franska parlamentet — där han 1895 blifvit deputerad, och 1904 blef senator — "Groupe parlementaire de l'arbitrage international".

Den andre pristagaren, f. belgiske ministerpresidenten Beernaert, är en af politikens veteraner, och har i många varit den förste mannen i Belgiens regering. — Han gjorde sig synnerligen bemärkt vid den första Haagkonferensen, och har desslikes stått i nära förbindelse med l'Institut de droit International, som själfvt en gång erhållit Nobelska fredspriset.

Som bekant är det norska stortinget som fått äran utdela det svenska fredspriset.

Den 15 december fyllde skaparen af det internationella hjälpspråket Esperanto, dr: L. L. Zamen-

L. L. ZAMENHOF 50 ÅR.

hof, (numera bosatt som ögonläkare i Varsjav), 50 år — en dag som säkerligen kommer att firas öfver hela världen; i de kongresser, som årligen hållas, deltaga representanter för 30-40 nationer eller flera.

Dr Z. är född i Bjeloslok, en liten rysk stad, hvars invånare utgjordes af ryssar, polacker, tyskar och judar. De ständiga slitningarna mellan dessa olika nationer gjorde ett starkt intryck på den unge Zamenhof, och han började inse, att språkolikheten är den enda eller åtminstone förnämsta orsaken till stridigheterna nationerna emellan.

Det skulle föra för långt att ingå på Esperantos historia, som helt sammanfaller med dess skapares.

För oss svenskar intresserar särskildt en liten sida ur denna historia. När 1895 den ryska censuren förbjöd införandet i Ryssland af den i Tyskland tryckta första Esperantotidningen (greffe Tolstoj hade skrivit några artiklar för densamma), uppehöll Uppsala Esperantoförening i fem år nästan ensam rörelsen i, snart sagdt, hela Europa. — Omkring 1900 skedde Esperantos genombrott i Frankrike. Och sedan dess ha fransmännen och engelsmännen varit Esperantos ifrigaste anhängare.



Efter porträtt. *Kliché: Bengt Silfverparre.*
L. L. ZAMENHOF.



H. 2 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliké: Kem. A.-B. Benöt Silfversparre Skåm—Oty.

NOBELPRISTAGAREN GUGLIELMO MARCONI MED FRU I STOCKHOLM.

Bland de vetenskapens stormän, som Nobeldagen detta år förde till vår hufvudstad, var ock d:r *Guglielmo Marconi*, den frejdade uppfinnaren af den trådlösa telegrafien — mannen, som genom sin genialitet möjliggjort teckenöfverföringen, med de elektriska vågornas tillhjälp, äfven på stora afstånd, öfver världshaf och världsdelar.

Den berömda mannen, till det yttre en kraftig, högväxt figur, med mindre skarpa drag än man gärna vill föreställa sig honom, har trifts med vårt Stockholm, liksom stockholmarna glädt sig öfver honom. Och han synes benägen att ett annat år, på en gästvänligare tidpunkt än begyn-



Efter porträtt.

Kliké: Bengt Silfversparre.

LEOPOLD II.

nelsen af december, återupprepa sitt besök i Sverige.

F. n. är d:r M. sysselsatt med att kommersiellt utveckla och exploatera sin uppfinning.

*

Leopold II, belgiernas konung, härskare öfver Kongostaten, ligger nu så svårt sjuk, att läkarne sägas ha uppgifvit allt hopp om att kunna rädda honom.

Konung Leopold, som nu är 74 år gammal, tillträdde sin regering den 10 dec. 1865; Kongo-statens härskare blef han tjugo år senare. 1853 förmälde han sig med ärkehertiginnan Marie Henriette af Österrike, död 1902. Med henne hade han tre döttrar och en son, död 1869.

SVENSKA TEXTILUTSTÄLLNINGEN I BUDAPEST.



— 185 —

Efter fotografi.

INTERIÖR FRÅN UTSTÄLLNINGEN: Å foton synes t. v. öfver trappan det af H. 8 D. skänkta Riksskyttestandaret, hvarom täflan hålles nästa år.

I Budapest pågår f. n. en utställning af svensk textilkonst, tillkommen på inbjudan af Kunstgewerbemuseum i samma stad. Inbjudningen ställdes till Nordiska museet, af hvars styresman dr B. Salin uppdraget mottogs att samla alla svenska utställare, som redan i somras blifvit vidtalade af delegerade från det ungerska museet, samt att komplettera det då gjorda urvalet.

Utställningen är mycket rikhaltig och ger en klar bild ej blott af Sveriges nuvarande textila

konstslöjd utan ock, genom Nordiska museets och Zornska samlingarna, af den svenska, för vår nuvarande teknik och konstuppfattning grundläggande allmogekonsten. — Alla med utställningen förenade kostnader bestridas af ungerska staten, under förhoppning att ungrarne redan så framstående i textilkonst, skola förstå att draga ytterligare lärdomar på detta område genom att se huru långt Sverige, som af dem härutinnan räknas som föregångsland, hunnit.

Kilohé. Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Sthlm.—Gbg



MR LONSDALE, d:r Cooks sekreterare, ankommer till Köpenhamn med d:r C:s dokument.

Striden om äran af *Nordpolens upptäckt* synes aldrig taga slut. Och utgången må blifva hurudan som hälst, ett är visst: att åtskilliga mindre vackra drag i den mänskliga karaktären alltid skola blifva förbundna med erinringen af Nordpolsaffären af 1909.

Det är väl tvifvelaktigt om esden vetenskapliga utredning som nu skall göras af Köpenhamns universitet, af en särskildt tillsatt sakkunnig kommitté, bland hvars medlemmar äfven svenskar återfinnas, skall lyckas på ett för allmänna meningens slutgiltigt sätt utreda om d:r Cook varit vid Nordpolen eller ej.

Emellertid har nu d:r Cooks sekreterare, *mr Lonsdale*, anländt till Köpenhamn, medförande samtliga tillgängliga dokument rörande Cooks observationer.

*
Åter ett offer har människans begär att blifva herre också öfver luften kräft: Under ett flygförsök vid Nizza med ett af honom själf konstrueradt aëroplan nedstörtade — det var den 6 dec. — den unge spanske *aviatikern Antonio Fernandez* med sin maskin från 25 m. höjd, och afled nästan ögonblickligt när aëroplanet nådde marken.

Fernandez — som var ägare till en skradderiaffär i Paris och en i Nizza — hade med föga framgång deltagit i flygveckan i Rheims, men på sistone haft betydligt mera lycka i sina försök, allt intill den nu timade fruktansvärda katastrofen.



Efter porträtt. *Kliché: Bengt Sjöqvistsparne.*
DE TVENNE SVENSKARNE I KOMMITTÉN FÖR UNDERSÖKNING AF D:R COOKS DOKUMENT: (här ofvan) Observatorn vid Lunds universitet *F. A. ENGSTRÖM* och (härvid) professorn i astronomi vid Köpenhamns universitet *E. S. STRÖMGREN*, ordförande i kommittén.



Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöqvistsparne.



Efter fotografi

Kliché: Kon. A.-P. Bengt Sjöfversparre Stilm—Oby.

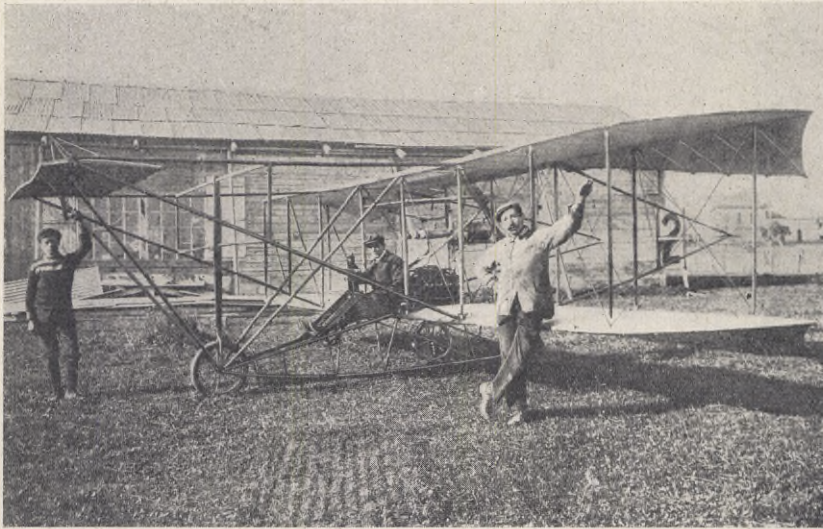
DE DANSKA MEDLEMMARNE I KOMMITÉN FÖR UNDERSÖKNING AF D:R COOKS DOKUMENT:

Direktören för sjökartverket
kommendör G. F. HOLM.

Navigationsdirektören kom-
mendör J. A. D. JENSEN.

Observatorn vid Köpenhamns
observatorium C.F. PECHÜLE.

Direktören för meteorologiska
anst. kapten C. H. RYDER.



Efter fotografi

Kliché: Bengt Sjöfversparre.

ANTONIO FERNANDEZ, den så sorgligt om-
komne unge spanske aviatikern (se text å föreg.
sida).

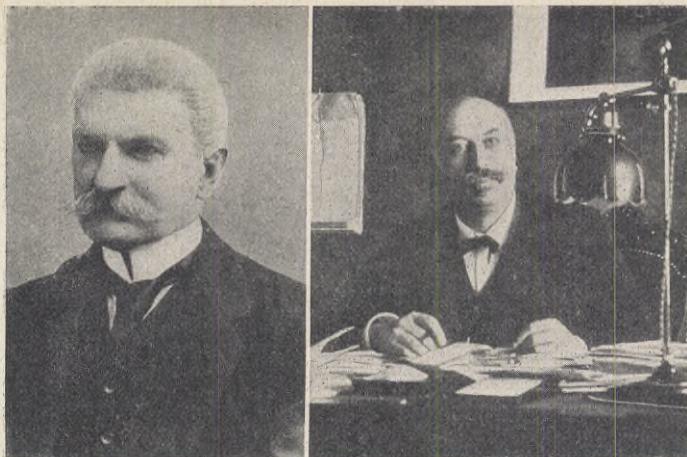
DET NYA BELGISKA MILITÄRLUFTSKEPPET
"ZODIAC", ÖFVER ANTWERPEN.

Också Belgien har nu skaffat sig ett luftskepp för
militäriskt bruk, af nyaste och modernaste typ.



Efter fotografi.

Kliché: Kon. A.-B. Bengt Sjöfversparre Stilm—Oby.



Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sulfersparre

ITALIENS NYE PREMIÄRMINISTER, BARON SONNINO, OCH DEN AF-
GÅNGNE, GIOLITTI.

Trots föregående häftiga presskampanj kom den *italienska ministären Giolittis* fall som en öfverraskning. Men omkastningarna i den italienska politiken äro fullkomligt oberäkneliga. Efter ett blott halft nederlag, bestående i att regeringens trogne kommo i minoritet vid valet af utskottsledamöter för behandlandet af regeringsförslaget till finansreform, har *Giolitti* dragit sig tillbaka.

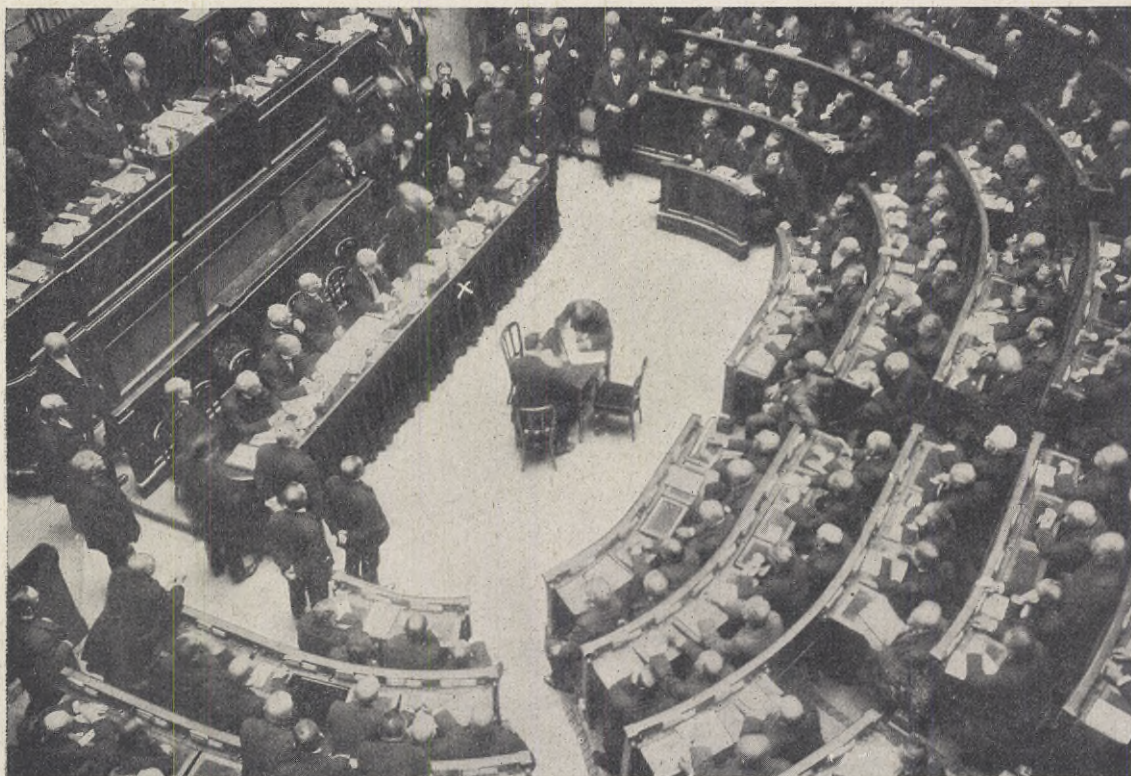
Hufvudtendensen i denna finansreform var att utbyta indirekta skatter mot direkta. — Till den sluge politikern *Giolittis* efterträdare har utsetts den framstående moderatkonservative statsmannen baron *Sonnino*.



Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sulfersparre

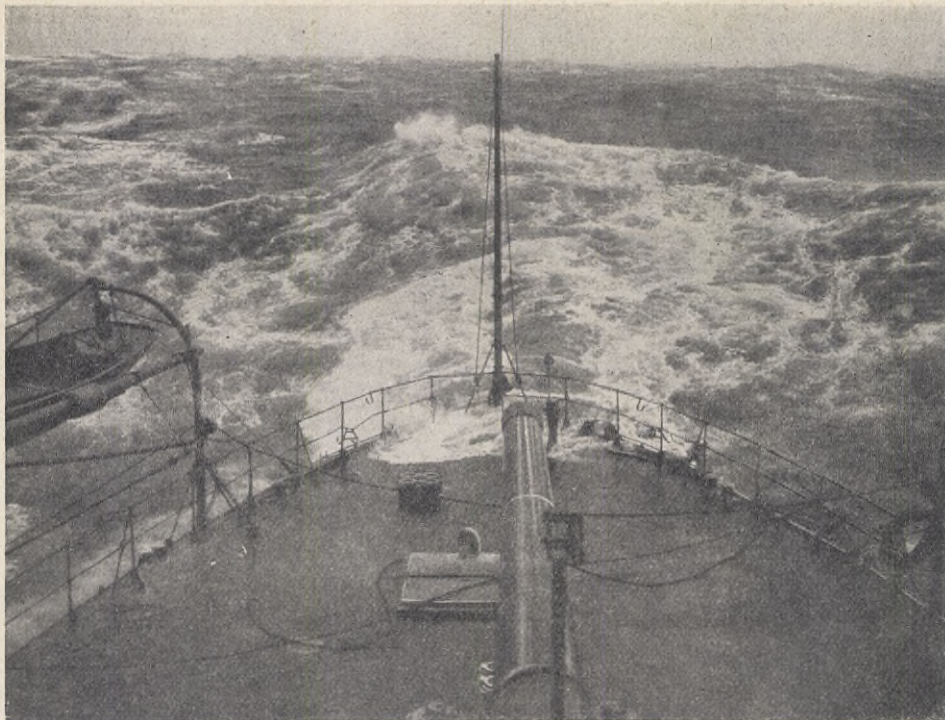
F. ITALIENSKE PREMIÄRMINISTERN
ALESSANDRO FORTIS †.
(Se text å sista sidan).



Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sulfersparre Skåm.—Glg.

NÄR GIOLITTI (X) I DEPUTERADEKAMMAREN MEDDELADE OM SIN DEMISSION.



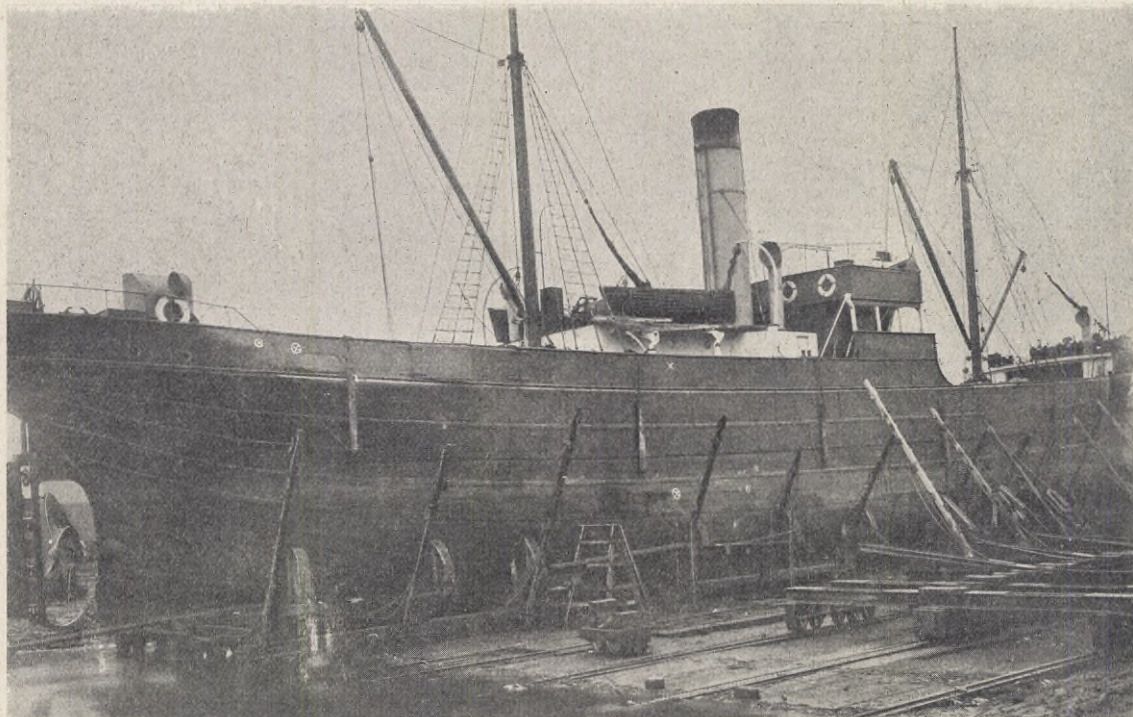
Bland andra fartyg, som råkade ut för den häftiga stormen, som i början af december rasade i norra och mellersta Europa, var äfven vårt långresefartyg pansarbåten *Oscar II*, hvilken då befann sig i Nordsjön på väg till Havre. Den af oss återgifna foton är tagen den 3 dec., då barometern fallit till 717 mm., och visar huru akterskeppet befinner sig nere i en vågdal under det att föregående brottsjö just håller på att lämna det nyss fullkomligt öfverspolade däck.

Efter fotografi

PANSARBÅTEN »OSCAR II» UNDER STORM PÅ NORDSJÖN.

Några tillbucklade plåtskärmar vid stridstornet var all skada det präktiga fartyget tog.

Klisché: Bengt Sjöfversparre



H. & D:s GÖTEBORGSFOTOGRAF.

Klisché: Kem. A. B. Bengt Sjöfversparre Sthlm.—Gbg.

DEN PÅSEGLADE SVENSKA ÅNGAREN »LUDVIG KOLLBERG». XX utmärker hvar den engelska ångaren träffade det svenska fartyget. Hade ej arbete och materiel varit så förträffliga hade ångaren efter kollisionen ovilkorligen gått till botten.

(Se text å sista sidan.)

VECKANS PORTRÄTTGALLERI



C. J. ÖDMAN.
F. d. Sjökapten. — Sälvik,
Fiskebäckskil. 70 år 14 Dec.*



J. H. TIDBECK.
Fabrikör. — Stockholm.
70 år 9 Dec.*



C. A. A. GRUNDSTRÖM.
Professör. Arkitekt. Akvarell-
ist. — Stockholm. 65 år 5 Dec.*



G. E. SCHIÖTT.
Lektor. Fil doktor. — Helsing-
borg. 50 år 11 Dec.*



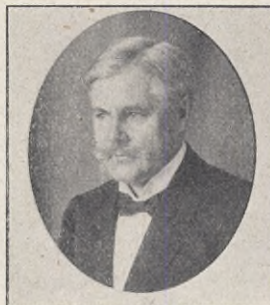
C. G. PALM.
Major. Godsägare. — Tister-
sta, (Vestmanlands län).
60 år 10 Dec.*



L. WAHLSTRÖM.
Bankrevisor. — Upsala.
60 år 17 Dec.*



J. B. HAJJ.
Lektor. — Vexjö.
50 år 26 Nov.*



K. A. MARKMAN.
F. d. Maskindirektör vid Gefle
— Dala Jernväg. 50 år 20 Dec.



S. T. PALME.
Direktör. — Stockholm.
55 år 4 Dec.*



K. A. MALMSTEN.
Med. Doktor. — Stockholm.
60 år 7 Dec.*



C. L. E. DE GEER.
Friherre. Godsägare. — Leuf-
sta. 50 år 10 Dec.*



N. O. G. NORDENSKJÖLD.
Professör. — Göteborg. (Biogr.
och helsid.-porträtt i årg. XI:2).
40 år 6 Dec.



J. F. ÖSTLING.
Underlöjtnant. Poststations-
föreståndare. Kommunalman.
— Västerjärnebo. 70 år 26 Dec.



H. O. MOHN.
Verkmästare. Kommunalman.
— Husqvarna. 60 år 12 Dec.*



P. G. ÅHMAN.
Disponent för A.-B. Smedje-
backens Kalk- och Tegelbruk.
Kommunalman. 50 år 13 Dec.



J. TROSELL.
Handlande. Kommunalman.
— Mantorp. 50 år 27 Dec.

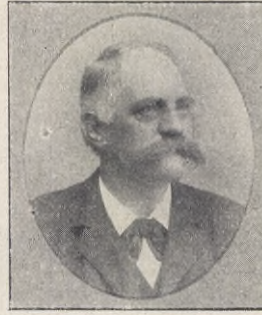
* Uförliga data ä nästa sida.



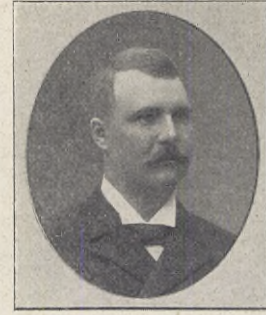
G. R. EKSTRÖM. †
Kontraktsprost. Kyrkoherde.
— Kvoisbro. (Strengnäs stift).
F. 30. † 7 Dec.



J. O. ÅBERG. †
F. d. Trafikchef. — Dannemora.
F. 40. † 29 Nov.*



J. A. LAMBERT. †
F. d. Konsul i Baku. Bergs-
ingeniör. Donator. — Karlstad.
F. 54. † 25 Nov.*



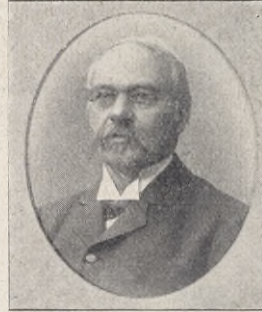
E. G. W. BRISING. †
Ingeniör. Verkmästare vid Mo-
tala Verkstad. — Motala.
F. 68. † 26 Nov.



S. H. TORSSLOW. †
Skådespelare. Operasångare.
Landskapsmålare. — Stock-
holm. F. 38. † 7 Dec.*



O. D. F. FORSBERG. †
F. d. Bankdirektör. Kommunal-
mar. — Haparanda.
F. 47. † 25 Nov.



F. G. KARLSON. †
F. d. kamrer i Ståd. Alm. Brand-
stodsbolag. Kommunalman. —
Stockholm. F. 47. † 25 Nov.



T. A. G. ZACHRISON. †
F. d. Bankdirektör. — Göteborg.
F. 53. † 19 Nov.*

Utförliga data nedan.

CARL JULIUS ÖDMAN. Förde, efter afl. sjökapt.-ex., fartyg till 76, är sedan dess jordbrukare, skeppsredare och fabriksidkare; led. af Hushålln.-sällsk. förvaltningsutskott, kommunalordförande och landstingsman. Under olika perioder led. af Riksd. A. K. och därvid led. o. suppl. i utskott.

JOHAN HERMAN TIDBECK, grundläggare af och delägare i den fabriks-firma — atskoldsväveri m. m. — som sedan 1860 bär hans namn; styrelseledamot i A.-B. Arbetareringens bank. Kommunalt intresserad.

CLAES AXEL AMOS GRUNDSTRÖM: elev vid Tekn. Inst. 65—67, vid Konstakademien 68—74; arkitekt i överintendentensämb. 75—84, professor i byggnadskonst vid Fria Konst. Akad. sedan 83. Innehar kungl. medalj. — Företagit flertal studieresor inom och utom Europa.

GUSTAF EMIL SCHIÖTT, stud.-ex. 78, fil. d.r. 89, e. o. Lektor i levande språk i Ystad 90—96, lektor i franska o. tyska språken vid Helsingborgs h. a. läroverk sedan 95; bibliotekarie sedan 08. Oif. Fr. l'Instr. publ. 07. Utländska studieresor med utom statsunderstöd. Från trycket utgifvit skrifter, dikter och tidningsuppsatser.

CARL GUSTAF (GÖSTA) PALM. U.-löjtn. vid Vestmanlands regte 73, kapt. 94, atskold och major i armén 03. Framstående jordbrukare och hästuppfödare samt energisk främjare af rationell kreatursafvel. — Mång-årig ledamot af hushållningssällsk. förvaltningsutskott, sedan 99 dess och Egnahemslänfondens skattmästare; domänintendent 06—08. — Ledamot af ett flertal styrelser, kommunala och enskilda.

LENNART WAHLSTRÖM, stud.-ex. 69, idkade bokbinderiörelse 80—97, revisor i Föreningsbankens Upsalakontor sedan 97, och suppleant i styrelsen; mångårig ledamot af styrelsen i Upsala Fabriks- o. Handtv.-förening, under många år stadsfullmäktig, revisor af komm.-kassor.

JULIUS BERNHARD HALL, stud.-ex. 74, fil. d.r. 86, docent i zoologi i Lund 86—89, Lektor i Naturalhistoria och matematik vid Vexjö högre allmänna läroverk sedan 89.

SVEN THEODOR PALME, stud.-ex. 73, u.-löjtn. vid Svea Art.-regte 75, löjtnant 80, älskad ur krigstjänst 91. Verksam ledare i Lifförsäkrings-aktiebolaget Thule sedan 88. Led. af kommittén för gemensam skandinavisk liförsäkrings lagstiftning 1900, af Egnahemskommittén, af nu sittande Älderdoms- och Inval.-pensionskommittén. Stadsfullmäktig sedan 94. Led. af Riksd. A. K. 94—96 samt sedan 05. Led. af tillfäll. utskott 95 o. 96.

KARL ADAM MALMSTEN, stud.-ex. 69, med. d.r. 83, docent vid Karolinska institutet 85—90; distriktsläkare i Stockholm 02. Svenska Läkaresällskapets ordförande 02—03. Medicinsk författare. Specialist i hals- och bröst-sjukdomar.

CARL LOUIS EMANUEL DE GEER, hufvudman för friherrliga ätten de Geer af Leuista. Stud.-ex. 79. Tillträdde 87 de betydande egendomarne Leuista, Frötuna och Väsby i Upland, hvilka, jemte fastigheter i Stockholm och Upsala, utgöra fideikommiss. Landstingsman.

HAKON OLOF MOHN, sedan mer än trettio år led. af fattigvårdsstyrelsen och dess ordf., mångårig ledamot af kyrko- och skolråd. Kommunal-stämmans och nämndens v. ordf., ordf. i Huskvarna köpings jordbruks-styrelse, landstingsman. Verkmästare vid Huskvarna fabriker.

JOHAN OLOF ÅBERG, nivellör vid Upsala—Gefle järnväg 72, maskin-ingeniör 74—85 och baningeniör 76—85; trafikchef samt ban- och maskin ingeniör vid Dannemora—Hargs järnväg 85—97. Landstingsman 91—98, revisor af Dannemora kommuns räkenskaper 95—07.

JOHAN AXEL LAMBERT, stud.-ex. 73, atg.-ex. från Tekn. inst. och Bergskolan i Stockholm 78; reste s. å. till St. Petersburg och inträdde i Nobelska firmans tjänst, där han förblef under 31 år, däraf 29 år som ingeniör och direktör vid Nobelska verken i Baku. — Svensk konsul därstädes sedan 05, två år som tjänstgörande. — Donerat 72,000 rubel till tuberkulosanstalt i Värmland.

STEN HARALD TORSSLOW, son till det berömda konstnärsparet, skådespelarne Olof Ulrik och Sara Fredrika Torsslow, debuterade å Kungliga operans talscen i "Flamma" 1857 och engagerades vid samma opera som sångare 1864 samt kvarstod där till 88. T. studerade målning vid Akademien för de fria konsterna 58—62 samt vid Düsseldorfs konstakademi. Hans målningar, med motiv från svenska och norska landskap, äro bekanta från utställningar. Han valdes till agré vid F. K. Akad. 69.

TOR AXEL GIDEON ZACHRISON. Sjökaptensexamen 75. Kamrer och sedermera direktör för Norra Hallands bank a. b i Kungsbacka till dess banken uppgick i AB. Göteborgs Bank. Stadsfullmäktig och drätselkam-marens ordförande.

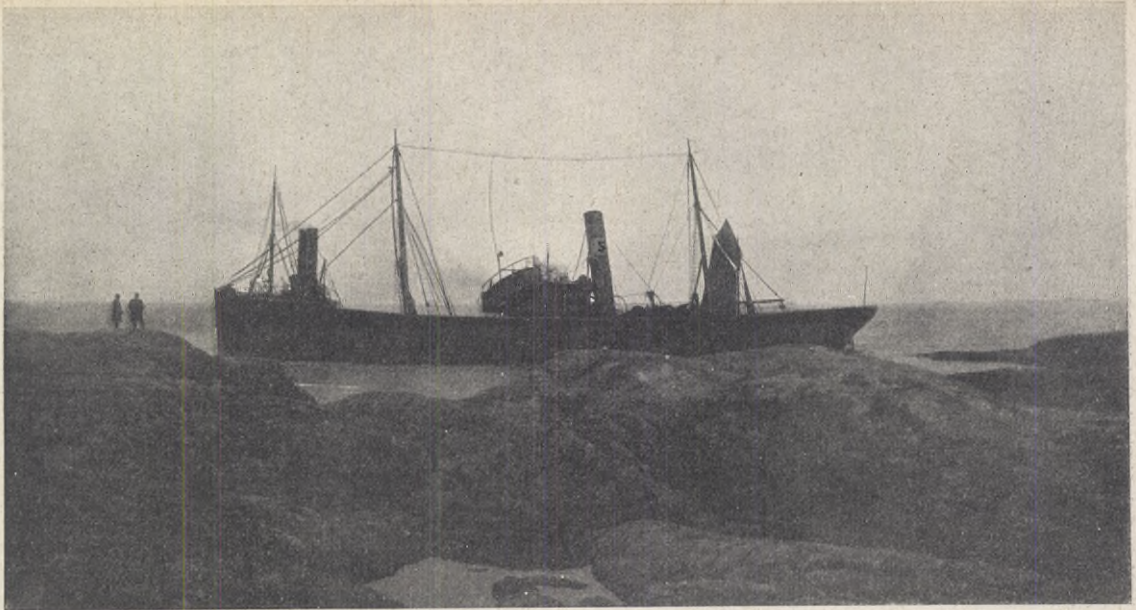
HERMANN v. KAULBACH. †

(Till porträttet å sidan 183).

I en ålder af 63 år har i dagarna målaren professor Hermann v. Kaulbach aflidit i München.

Kaulbach var en af Münchens äldre och mera kända målare. Han har skapat mycket bekanta historiska och genreartade taflor. Han målade ock scener ur flera operor, samt älskliga porträtt och genrebilder ur barnens värld. Bland hans mest bekanta verk äro "Vid vännens graf" och "Odödlighet" (Münchens pinakotek).

von K. var son till den berömda monumentalmålaren Wilhelm v. Kaulbach.



Efter fotograf

UDDEVALLAÅNGAREN "JANE" PÅ GRUND VID MARSTRAND.

Kitché; Bengt Sjöfverparre.

Ångaren "Jane" från Uddevalla råkade vid 5-tiden på e. m. den 11 dec. under rådande tjocka, intensivt dis och stormigt väder stranda vid Tåudden vid Marstrand. "Jane", som var på resa från Skottland till Uddevalla med kollast, gled vid olyckstillfället upp på bränningarna och kastades af sjön upp emellan Tån och den s. k. Skallen. Besättningen räddade sig; huruvida ångaren kan bärgas är ännu ovisst, då detta skrives.

(Till bilden å sid. 189.)

Under den väldiga stormen vid decembers början blef äfven natten mellan den 5 och 6 dec., den svenska ångaren "Ludvig Kollberg" utsatt för ett svårt missöde. "Ludvig Kollberg", som är hemmahörande i Halmstad, hade aftonen den 5 dec. på färd mellan Malmö

och Göteborg af den hårda sydvästliga stormen nödgats vända vid Kullen och ankra norr om Lappegrundets fyrskepp, i lä om danska landet, där den med full fart påseglades af en engelsk ångare "Mediana". Den svenska ångaren träffades på styrbordsläring, därvid stor skada åstadkoms såväl ofvan som under vattenlinjen. Hade det varit ett äldre fartyg, eller den svenska plåten varit mindre stark, hade fartyget tvifvelsutan gått under. Nu blef olyckan i sin mån ett bevis på hur förträffligt svenskarne kunna bygga båtar — det är Göteborgs nya verkstads aktiebolag som har hedern af "Ludvig Kollbergs utmärkta" konstruktion. Engelsmannen tog föga notis om den skadade ångaren. Den ligger nu å slip å varfvet, där den är byggd, för att besiktigas och repareras.

I samband med de af K. automobilklubben anordnade internationella lastvagnstävlingarne sislidne juni beslöt klubben upprätta en ny prisplåt, hvars utförande uppdrogs åt artisten C. Fagerberg med bi-

träde af Bruno Liljefors. — Inom kort kommer denna plåt att tillställas vederbörande pristagare, hvarför vi här återgifva den utomordentligt väl lyckade kompositionen.

(Till porträttet å sid. 188)

66 ar gammal afled natten till den 4 dec. f. italienske ministerpresidenten Alessandro Fortis. Han var en framstående politiker, glänsande talare och varm patriot, och allt intill det sista spårade man hans inflytande på den italienska politiken.



Efter fotograf

Kitché; Bengt Sjöfverparre.

K. AUTOMOBILKLUBBENS NYA PRISPLÅT.

DET ÄR AF VIKT att omedelbart **FÖRNYA** PRENUMERATIONEN å **HVAR 8 DAG** för 1910. Utgåendet häfte omtryckes ej.

12TE HÄFTET INNEHÅLLER:

Gustaf Grevill. — Från arbetstörmedlingskongressen i Stockholm. — Norrköpings kontoristförenings nya lokal. — Donationer till Stockholms högskola. — Målning af Allan Osterlind. — Bilder för dagen. — Det Nobelska fredspriset — Hermann Kaulbach f. — L. L. Zamenhof 50 år. — Marconi med fru. — Konung Leopold af Belgien. — Svenska textilställningen i Budapest. — Striden om Nordpo'ens upptäckande. — Italienska politiska bilder för dagen. — Svensk fartygsbyggnadskonst. — Veckans porträttgalleri. — K. automobilklubbens nya prisplåt.

OBS! Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.